

mena. Jer, kada se udubite u prostor, to je isto kao da putujete u beskrajnost.

Eto, tako provodim sate svoga mirnog života. (Osudenii) Znam, izgledam beskrajno tuđ i zatvoren, nepokretan i opak. O, tako mislite vi koji glasno idete ulicama i smejete se, a nikad niste šaputali. Vi živate, vi mislite da živite!

Večno u misli, večno svoj, sam za sebe. Većka je draž živeti za samog sebe. Živeti sebi.

Neprekidno mi se vrti u pameti ta reč živeti, a što to znači, je li to neki bol, neka nova vrsta bola.

Pred san se učini čoveku da san uopšte ne postoji, da je to varka, neka priča i obmana čula, a san pobedi, on dode, navuče se na oči kao da se navuče na ceo svet. Pa ipak u meni se sve i dalje odvija po redu kakvim je započelo, znači ludo i besmisleno.

Evo besane noći koja mi pada na pamet. Može se reći da to i nije bila noć bez sna, bio je to jedan prelaz između dva stupnja podjednakno jaka. To su ona stanja kada možete da birate: da li hoćete dalje u san ili se budite i nastavljajte razmišljanje. To je napetost nerava. Da li ste ikada bili uplašeni i da li vam se činilo da će Oni sada doći po vas, da će vas uhapsiti i odvesti na klanje? To je nova mora. Istina, život uvek dobija iznova po neku novu moru. Da li ste ikada bili zaista krivi? Da li ste ikada imali veze sa policijom? To je totalno uznemirenje, to nije više ovaj svet kojim hodite. Vi ste u opseni.

Ležim u postelji i ne usudujem se da se pomaknem, ne smem da otvorim oči i pogledam u mrak. Veter lupka nedovoljno pričvršćenim prozorom. To je lako, ali prodorno lupkanje. Osećam veter niz pustu ulicu. U njegovom zvuku naslućuje se praznina, pustoš. To više nije kraj u kojem živim, to je nešto novo, to je očaj.

Ogromni bol u glavi i to ludo stanje. Mora se pobeći od svega toga. Osećam već za ledima te žedne pse, ljude željne linča. Treba pobeći, znam, treba pobeći, ali pred mnom je zid i nikuda se ne može, to je zid preko koga se ne može, pored kojeg se ne može, to je jedan totalni zid. Čoveka očekuje smrт u tom stanju. Napetost se povećava i sve se prenosi u san. Evo velike intuicije sna.

Odjednom, neko divljački zalupa u prozor, ja se okrećem i oslanjam na zid, otvaram oči i osećam neko je već iznad mene, neko se nadneo u mraku nad moje lice, prestrašen, užasan, nemoćan, ja pružam ruke u odbranu i njima prodirem kroz napadača. I već se budim mokar, oznojen. Bilo je sve u jednom trenutku, sva ta strahota. I treba još jedan beskraj kratkog vremena da bih shvatio da je to bila svetlost prozora i da je neko realniji lupao u prozor.

I uzalud je što se sve tako banalno završava. Strah je ogroman, on je beskrajan. I ja već ležim u postelji, a srce ludi, jer to je sve bilo kao i smrt, kao i smrt.

Eto takav je trenutak kada čovek pomisli da je postao ubica, da ga zaista jure i da su ga stigli. U stvari, sve to nije nimalo tako, jer je sve to obmana kao i kretanje, kao i pokušaj da se zaspri kada su nervi napeti, jer tada se zaspati ne može i jedini spas je da vas neko onesvesti udarcem po glavi.

Razmišljam i vidim kako ponekad misao može da bude pogubna, kako može da razori čoveka. Treba se kloniti nje i prepustiti je životu da je izbriše. Kako je velika istina da razmišljaju samo oni koji nedovoljno žive.

Naravno, moja merila života su drugačija nego moj način života.

Treba da vas vratim ponovo u tu strahovitu noć. Potpuno je istina da sam ja bio kriv i ja sam kažnjen, pa, iako je sve bilo fikcija, od krivice do kažnjavanja, ja sam ipak kažnjen i nosim još kaznu u sebi. Zamislite onaj strašni trenutak kada otvaram oči i vidim nekoga iznad sebe, pružam ruke da ga odgurnem i, onda, kada očekujem da će se odbraniti, vidim kako moje ruke prolaze i ne nailaze na otpor napadajućeg tela. To je ono najstrašnije od svega postojećeg kada nestane mogućnost odbrane. Kakva je prava misao u meni tada bila zaista, ne mogu više da znam.

Jedna strahotna noć duža od sebe same, koja je počela pre sebe same. Noć što se proteže od pre nas do posle nas. Eto još jedne strahote našeg igranja među stvarima.

Vi se protivite mome mišljenju da ste i vi krivi. Vama će zauvek ostati neshvatljivo zašto ste vi krivi. Ali jednom već morate shvatiti, da ako sada to ne osećate, da će vam jednoga dana postati potpuno jasno i videćeće da sam ja bio u pravu. Pojavice se velika i neiskupiva krivica i vaš će život početi da se ruši i da se razara.

I to se svakome dogodi jednoga dana. Život počinje da se ruši i da se razara, i to nezadrživo.

Ali vi niste dovoljno jaki, vi ćete početi da očajavate i vaš će se život sasvim razoriti. Postaćete predmet žaljenja ili podsmeha i neko će likovati nad vašom propašću.

Vi ćete biti uništeni sopstvenom velikom krivicom. I videćeće u kakvo ćete očajanje pasti. Ja ga poznam.

I, zato, ne čudite se što mislim da pravog života uopšte i nema, jer ga ja već odavno čekam, a on ne dolazi, on je kao san; uhvati

Kakva zabluda. Zar jedan takav besmisleni pijac da vlada lepotom tame, cvetovima noći koji rastu na mesečini i senkama koje lutaju zanesene i udaraju se o kuće, o zvonike, o drveće, jedan takav besmisleni pijac kome se ne zna ime i kome se može svakoga časa izgubiti trag u prostoru?

Kako sam dobar kada trpim takve samozvance u svome svetu reda i discipline u kojem se traži mir, beskrajni mir.

Pijac je treperio ispred mene i, kao neka igračka, mešao se sa svojom senkom, a ja sam, čini mi se, pružao ruke prema njemu, ali nikako nisam uspevao da ga dohvativam i da mu učinim nešto, a da sam ga juriš, sudarao bih se sigurno sa drvećem, medu koje se on gubio i sa kojim se izjednačavao. Odlazio je on i vraćao mi se, zastajao je pred prozorima i vikao je, zatim, padajući na kolena, šaputao uvek jedno isto.

Kao da se taj pijani čovek igrao. A opasne su te igre. Zato sam ga ja sledio, da ga sačuvam, da se nadem kraj njega u trenutku kada počinje opasnost, kada se izloži opasnosti da izgubi spas.

To je lutanje trajalo dugo i pomalo me zamaralo. Možda nisam više u kondiciji. Moraću manje da pijem i počnem nečim stvarnim da se bavim. Sati se ovako besmisleno završavaju i gube, a posao se nikakav ne obavlja, život postaje mučan i težak. Stalno lutati za blesanima koji sanjaju i čekati pogodan trenutak, to je upravo pasji život, iako ima i on svoj minut, svoj mali trenutak kada osetim opet mir u duši i želju da odemo negde pošto smo okončali još jednu avanturu.

Život je postao navika, strašna navika koja nas vodi u propast.

Bio sam sve žedniji, grlo sve suvije, i te reči koje sam počeo da šapućem kao pretnju, kao da nisu bile moje. Umornom, oči su mi se sve više lepile i interesovanje je opadalo. Osećao sam prljavštinu na sebi. Na rukama koje su mi bile masne i neugodne. O, kako je neprijatno gadjenje na sebe samoga.

On je bio tu u mraku, možda je stajao, klečao ili ležao nedaleko od mene. Moja žrtva! Poželeo sam da ga pozovem, da ga makar zamolim da mi se javi. No, nisam verovao da je to moguće, da li bi on uopšte čuo i da li bih ja mogao tako glasno da izgovorim reči ovim presušenim ustima i grlom. Nastavio sam zato da se odmaram, naslonjen na lipu, koja me je zabavljala šuštanjem lišća.

Onaj je klečao nedaleko od mene, pred ulazom u crkvu, i nisam mogao da ga dozovem. To čak više nisam ni htio. On je spavao ili se molio. Možda je on još uobražavao da je kralj noći? Sta sve oni neće uobražavati? Mržim ih, opet ih mržim, iako mi se činilo da sam im oprostio.

Noć je odjednom počela da se pred mojim očima zgušjava, i činilo mi se da ja tu već odavno, godinama već, spavam. Činilo mi se da sam se upravo probudio iz nekog teškog sna, a verujem da sna nikada i nije bilo. Preda mnom se dizao ogromni crni kameni zid katedrale na kojem sam slutio metalni život velikih satova koji su mleli vreme. Moj pogled je tražio u tami zid, ali njega nije bilo, osećao se samo bol u glavi kao napor da se gleda. Samo je moja ruka i dalje bila ispružena kao da želi da dohvati nekog, možda da dohvati onog velikog blesavog gospodara noći, da dođe direktni kameni zid. Pustio sam je da padne i jedva sam osetio njen udarac po telu, pokušao sam da se pridignem, više puta sam pokušao da se pridignem.

Digao sam se i zagazio u veliku lokvu, okvacio sam sandale i čarape, gadeći se na samog sebe. Sagnuo sam se i osetio njegov mržavi vrat pod svojim prljavim prstima.

Javili su mi se tada daleki dani koji su uplašili svet, daleki dani kada se istinski bojilo ne za slavu i taštunu, već za čistotu duha. A mislio sam da su ti putevi završeni ali vidim da sada započinju novi.

»Kralj sam noći«, reče sada sebi. To sva kako nije trebalo ništa da znači, ali značilo je. Značilo je jednu izazovnu i pogubnu istinu.

III.

Dobro se moglo čuti, odjekivalo je kao sredne sferne akustične pustinje.

»Ja sam kralj noći«, vikao je neki pijanac, nalik Don Kihotu. I ruke su mu lutale po zidovima, po crnim okнима prozora, ulazile u kuće i vraćale se meni. Grileni glas je krkljao ružno i šake su se zabadale među zvezde.

Klatio se od jedne do druge strane ulice. I zastade odjednom, dugačka ruka zaustavila se u pravcu tame. Sta on još hoće?

»Kralj sam noći«, reče sada sebi. To sva kako nije trebalo ništa da znači, ali značilo je. Značilo je jednu izazovnu i pogubnu istinu.